

Zsidó vallás és kultúra 2.

Oktató: Biró Tamás

Assziriológiai és Hebraisztikai Tanszék

Rövid leírás:

Miről szól a zsidó vallás? Miből áll a vallásos zsidó élete? Mikorra esik a zsidó újév? Miből áll egy széderest? Mi a hanukka? Miben különböznek egymástól a zsidó vallás irányzatai? A zsidó vallás alapjait bemutató előadássorozat második féléve elsősorban – de nem kizárólag – az ünnepek világába vezeti be az érdeklődőket.

A kurzus honlapja: <http://birot.web.elte.hu/jiddiskajt/>.

A kurzus célja:

A kurzus két féléves – egymást kiegészítik, de nem feltétlenül feltételei egymásnak. A két félév során a diákok megismerkednek a zsidó vallás alapjaival: a hétköznapi és az ünnepek törvényeivel, szokásaival. Az első félévben általános fogalmakkal, a zsinagógával, az imákkal, a hétköznapiakkal, a kósersággal, az életszakaszok rítusaival és a teológiai alapfogalmakkal foglalkoztunk. A második félévben a kósersággal (bepótlással), a zsidó vallás alapműveivel, a szombattal, a naptári év ünnepeivel és a böjtökkel, valamint a zsidó vallás irányzataival fogunk. A kurzus végére a hallgatók viszonylag alapos – és amennyire a lehetőségek engedik, élményanyagot megalapozott – ismeretekkel fognak rendelkezni a hagyományos és a kortárs judaizmus jelenségeivel kapcsolatban.

A kurzus tematikája:

- Bevezetés (az első félév átisméltése és kiegészítése: zsidó naptár és kóserság)
- A zsidó vallás alapművei
- Sabesz elméletben és gyakorlatban
- Ünnepek és böjtök
- A zsidó vallás irányzatai

A jegyszerzés feltételei:

Az órákon való aktív részvétel erősen ajánlott – de nem feltétele a jegyszerzésnek. Az előadások a Teams felületén keresztül utólag is megtekinthetők.

A félév során óráról órára lesznek tesztek a Teams felületen keresztül, amelyeken 10-10 pont érhető el. Ezek célja a tananyag elsajátításának támogatásán túl az, hogy a hallgatók legalább a „virtuális térben” élményszerű tapasztalatra tegyenek szert a zsidó vallással és kultúrával kapcsolatban. A félév során feladott kb. 12 teszt közül a legjobb 10 teszteredmény számít bele a jegybe, ez teszi ki a félév végi érdemjegy 50%-át.

A félév végén írásbeli vizsga lesz, a vizsga anyagát az órákon elhangzottak képzik. Felkészüléshez az órai jegyzetek, illetve az ajánlott szakirodalom releváns fejezetei a javasoltak. A vizsga eredménye a félév végi érdemjegy másik 50%-át teszi ki.

Az érdemjegy tehát a következő módon alakul ki:

- Beadandó feladatok (tesztek a Teamsben) a félév során: max. 10×10 pont = a jegy 50%-a.
- Félév végi írásbeli vizsga (teszt a Teamsben) a vizsgaidőszakban: max. 100 pont = a jegy 50%-a.

A jegyszerzés minimális feltétele: beadandó feladat benyújtása legalább öt (5) alkalommal, valamint a félév végi teszten elért minimálisan 40%-os teljesítmény. Az elégséges várható alsó határa: kb. 50% (kb. 100 pont) a beadandók és a félév végi teszt kombinált eredményéből.

Ajánlott szakirodalom (az alábbi könyvekből a releváns fejezetek):

Chill, Abraham, *The Minhagim: The Customs and Ceremonies of Judaism, Their Origins and Rationale* (New York: Sepher Hermon Press, 1979).

Donin, Hayim Halevy, *Zsidónak lenni...* (Interart Studio, 1991).

Klein, Isaac, *A Guide to Jewish Religious Practice* (New York: JTS, 1992).

Komoróczy Géza (ed.): *A zsidó Budapest: Emlékek, szertartások, történelem*, 2 vols. (*Hungaria Judaica*; Budapest: Városháza, MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1995).

Lau, Israel Meir, *A zsidó élet törvényei* (Jerusalem: Machon Massoret Yeshivat Hayye Moshe, 1994).

Oláh János, *Judaisztika* (Budapest: Bookmaker, 2005).

Ujvári Péter (ed.): *Magyar zsidó lexikon* (Budapest: Magyar zsidó lexikon, 1929).

Encyclopaedia Judaica, 16 vols. (Jerusalem: Encyclopaedia Judaica, 1972).